

JOKAINEN KOULULAINEN ON TÄRKEÄ - KOULUARJEN PITÄÄ OLLA ENEMMÄN KUIN PELKKÄÄ PÄRJÄÄMISTÄ JA SIKSI OPIKSELUHUOLLON PALVELUITA PITÄÄ UUDISTAA

Jokaisella koululaisella on oikeus kokea koulunkäynti merkityksellisenä. Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus tulla nähdyksi myös vahvuuksiensa kautta. Kaikki oppilaat tarvitsevat kokemuksen osallisuudesta ja mahdollisuuden saada juuri sitä apua, mitä he koulutien varrella tarvitsevat.

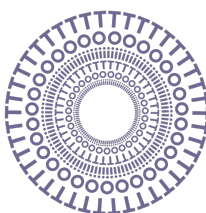
JOKAISELLA KOULULAISELLA ON OIKEUS OSALLISUUDEN KOKEMUKSEEN

Erityisluokkien ja -opetuksen määrä on vähentynyt. Inklusio on viime vuosina tarkoittanut sitä, että pienluokat puretaan yleisopetuksen luokkiin, usein säästösyistä. Luemme jatkuvasti uutisia siitä, kuinka opettajat uupuvat ja erityistä tukea tarvitsevat koululaiset kärsivät, ja siinä samalla valitettavan usein myös muu luokka.

Yhdenkään koululaisen ei pitäisi kokea olevansa huono. Meidän aikuisten pitää pystyä luomaan jokaiselle lapselle ja nuorelle sellaiset olosuhteet, joissa oppiminen on mahdollista. Se on jokaisen koululaisen oikeus. Tällä hetkellä Suomessa on yli 60 000 syrjäytynyttä tai syrjäytymisuhan alla olevaa lasta ja nuorta. Aikuisten velvollisuus on vahvistaa lasten ja nuorten positiivista kokemusta omasta toimijuudestaan ja itsestään oppijana, syrjäytymisen ennalta ehkäisemiseksi.

Syrjäytyminen on itsenään vahvistava kierre. Se alkaa usein yksittäisistä tilanteista, joissa ympäristössä on merkityksellistä toimintaa rajoittavia tekijöitä ja lapsi tai nuori kohtaa liikaa epäonnistumisen kokemuksia. Tekemättä jääneet asiat ja vastoinikäymiset heikentävät käsitystä itsestä toimijana ja usko omiin mahdollisuuksiin vähenee. Meidän tulee katkaista tämä kierre.

Kaikilla lapsilla on Suomessa oppivelvollisuus mutta myös koulunkäyntioikeus riippumatta siitä, onko heillä toimintakyvyn rajoitteita vai ei. Jokainen koululainen on tärkeä.

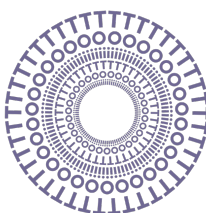
JÄRJESTELMÄ PITÄÄ UUDISTAA – MONIAMMATILLISEN AVUN SAANTI ON OLTAVA HELPPOA

Oppimiseen pitää saada tukea helposti ja nopeasti. Avun saamisen ei pidä olla vaikeaa. Nykyjärjestelmä, jossa erityistä tukea tarvitsevan oppilaan pitää jonottaa terveydenhuoltoon saadakseen apua oppimisen ja koulunkäynnin haasteisiin, ei ole järkevä. Koulun ja terveydenhuollon palvelut ovat usein irrallaan koululaisen arjesta, se ei ole lapsen tai nuoren etu. Tuen pitää olla osa kouluarkea, koulun toimintakulttuuria ja luokan toimintakäytäntöjä. Ratkaiseva apu on usein pieniä asioita arjessa.

Kouluissa tarvitaan moniammatillista osaamista. Toimintaterapeutteja tulee palkata lähelle koululaisen ja opettajan arkea, opiskeluhooltoon. Suomalaisilla opettajilla on vahva ammattitaito. Heillä on myös oltava oikeus tehdä sitä työtä, mihin he ovat koulutuksen saaneet. Samaan aikaan meillä on terveydenhuollon ammattihenkilöitä, joilla on vahva osaaminen lasten ja nuorten toimintakyvystä. Paras inkluusio syntyy näiden osaajien moniammatillisella yhteistyöllä.

Koulunkäyntiin liittyvää toimintaterapiaa toteutetaan tällä hetkellä pääasiassa Kelan kuntoutuksen ja erikoissairaanhoidon palveluissa työskentelevien toimintaterapeuttien tuella. Lisäksi toimintaterapeutteja on palkattuina erityisluokilla ja erityiskouluissa. Tällöin tukea saa vasta kun ongelma ovat jo isoja.

Muualla maailmassa, esimerkiksi Australiassa, Uudessa-Seelannissa, Kanadassa ja Yhdysvalloissa, toimintaterapeutit ovat osa koulun henkilökuntaa. Ruotsissa kouluihin palkattavien toimintaterapeuttien määrä on tällä hetkellä kasvussa. Suomessa kuitenkin vain harva kunta hyödyntää toimintaterapeuttien osaamista opiskeluhoollossa, vaikka maailmalla on hyviä esimerkkejä siitä, että toimintaterapeutin osaaminen voi edistää esteettömämmän kouluympäristön luomista ja yhdenvertaisempaa oppimista.

TOIMINTATERAPEUTIN AMMATTITAITOA ON OSALLISUUDEN KOKEMUKSEN MAHDOLLISTAMINEN

Toimintaterapeutin ammattitaitoa on vahvistaa lasten ja nuorten käsitystä omista kyvyistään mahdollistamalla heille myönteisiä kokemuksia itsestään toimijana.

Niiden oppilaiden tukeminen, joilla on toimintakyvyn haasteita, edellyttää monipuolista ymmärrystä siitä, miten kouluympäristö vaikuttaa oppilaiden mahdollisuuksiin osallistua. Tämä ymmärrys kuuluu toimintaterapian ydinosaamiseen.

Parhaat oppimista tukevat keinot sulautuvat lähes huomaamatta osaksi koululaisen arkea. Niiden löytämisen taustalla on ammattitaito, joka harvoin näkyy ulospäin. Toimintaterapeutti on koululaisen toimintakyvyn arvioinnin asiantuntija, joka etsii ratkaisuja kouluarjen pieniin ja suuriin haasteisiin muokkaamalla toimintaa ja ympäristöä, jossa oppiminen tapahtuu.

Toimintaterapeutin osaaminen perustuu toiminnantieteeseen, joka tutkii ihmisen toimintaa arjessa ja sitä mahdollistavia tekijöitä. Toimintaterapeutit osaavat arvioida mitä tukea, harjoittelua ja rutiineja oppilas tarvitsee kehittyäkseen kohti oppimisen ja opetuksen tavoitteita, vahvaksi ja itsenäiseksi toimijaksi.

